

skih periodnih publikacijah ter o slovenskih in hrvatskih knjižnih izdajah v Italiji v letu 1929. Najobširnejša je razprava o spravi med sv. stolico in Italijo (116 strani). Podaja zanimiv pregled tega vprašanja od najstarejših časov do danes. V prevedenem konkordatu zaslužijo posebno pažnjo jezikovne določbe, ki vprezajo cerkev v raznarodovanje narodnih manjšin. Vse posvetne in cerkvene zanke stiskajo manjšinskega hlapca Jerneja za vrat. Ali bo kakor Cankarjev od krivic zbesnel, ali bo poslušal večni zakon o sebi, ki ga niso pisali ljudje?

V isti seriji «Luči» je izšla ljudska povest Ferda Plemiča «Zadnji lutrovci na Vipavskem» (119 str.), pisana brez visokih umetniških stremlenj, a v živahnem, kratkočasnem večerniškem slogu. — France Bevk je kot prevod iz slovanskih slovstev priredil tretjo knjigo te serije, Miklavža Bjedricha «Ponesrečeno zaroko in druge povesti» s črticami o lužiških Srbih (107 strani).

A. B u d a l.

Philéas Lebesgue: Triptolème ébloui. Perrin et Cie. 1930. Paris.

Simbolični naslov tega triptika je posnet iz grškega bajeslovja. Kraljevič Triptolemos je bil miljenec boginje Demetre. Ta mu je dala krilatega zmaja, da se je z njim vozil po svetu, troseč žitno zrnje. Po smrti so ga častili kot heroja radi izumitve poljedelstva... Oba pomena se lepo skladata z našim pesnikom, ki sam obdeluje v severni Franciji svojo zemljo, pri tem pa ob zimskem času najde časa za križarjenje po raznih deželah, koder seje seme medsebojnega sporazuma in strpnosti. Tako vsebuje *Osupli Triptolem* I. Daritveni Prinos Demetri, II. Po Hermejevi Milosti, pri čemer pojmujem Hermeja v prvotnem smislu kot boga vetrov, torej božjega poslanca. Najmanjši del, III. Pred Pitijo, se dotika vprašanj o umetnosti, človeškem naporu itd.

Najkrepkeje zveni Lebesgueov verz, kadar opeva «erga kaj hemeras»: rodno grudo, svoje prednike in roditelje seljake, prirodo, podeželski bitek in žitek. Posebej omenim skupino zgoščenih sličic *Tableautins rustiques*, kakršne naletiš tudi že v snopiču *Bûche dans l'âtre*. Če treba braniti kmetovo stališče v družabnem ustroju, utegne keltski bard ubrati celo bridko satiričen zvok, ki mu je sicer tuj, n. pr. v aleksandrincih *Fortunatos nimium*, z nadpisom iz Virgila, čigar ime se v zbirki ponovno pojavlja in ki mu je posvečenih tudi dvoje celotnih pesnitev. V domačnostni poeziji se mu prav prilega ton narodne popevke, n. pr. *Pâquerette* ali poredna *Chanson de Vendange* (*Un dard au dessus du genou, Plein de venin, piqua la vendangeuse...*).

Drugi oddelek nas vodi po Bretanji, Iberskem polotoku, Italiji, 18 pesmi pa je iz Jugoslavije: odmevi z vožnje, ki sta jo z M. Vukasovićem napravila v l. 1927/28. Povsod se kaže čutljivo, blago srce, pripravljeno občudovati lepoto in pravičnost, a protivno slednjemu nasilju. Tako se končuje spev Latinsko solnce z italskega polotoka:

Mais que m'important donc ces romaines lubies?
Les gloires sans beauté que le monde a subies
N'ont fait croître leurs vains lauriers que dans le sang:
Je cherche sur ces bords un immortel sourire,
Celui des dieux et des déesses, non l'empire
Des hommes, et l'Amour est pour moi seul puissant...

Slično graja Benetke ob misli na krutosti, ki so jih počenjali doži:

Ah! comme il est pervers ton charme,
O Venise! Tu mets ma droiture en alarme:
Je hais la cruauté qui se mêle à l'amour!

S slovenskih tal sta dva motiva: Postojna in Vipava. Drugo naj za zgled navedem v celoti:

Vipava.

Sur tes hauts clochers blancs pointés droit vers le ciel,
O pays de bois, Slovénie,
Je reconnais le Coq, dont le celtique appel
Veut dire lumière et génie...

Dans la claire chanson des cloches, j'aime ouïr
Le coeur battant et qui s'élève
D'un peuple entier! Ah! Coq slovène, il faut haïr
Ceux que n'exalte nul beau rêve.

B o g u m r l! Dites-moi, cloches de Vipava,
Ce que ces deux mots signifient,
Quelle main au fronton du cintre les grava
A l'adresse de ceux qui prient?

Dieu mourut; telle est la devise qui s'inscrit
Au portail du vieux cimetière;
Dieu mourut; mais pour mieux revivre en son esprit,
Ayant subi l'épreuve entière.

Chantez, clochers du pays wende, hauts et blancs,
Entre la mer et la montagne;
De Goritz à Zagreb chantez vos hymnes lents,
Qu'un tenace espoir accompagne...

Potlej se snujejo mimo nas Hrvaški hrasti, s to sklepno mislijo;

Ah! le sol qui produit le coeur sombre du chêne,
Et donne à l'arbre-roi son beau front souverain,
Crée aussi l'homme fier que nul tyran n'enchaîne
Et dont l'âme est d'airain...

Nadalje se vrstijo: Slovanska pevka, Beograd, ruska popevka, ki poslušalcu izvablja solze v oči, Sarajevo z orientalsko slikovitostjo, Mostar, Dubrovnik in vsa Dalmacija. Kitice so prepletene s pogledi v preteklost in prihodnost, s filozofskimi drobci, kakršne nahajam tudi po drugih umotvorčkih te knjige.

Tretji oddelek obsega med drugim Hugojevske dvanajsterce Le Don du poète, umetnostno veroizpoved in avtokarakterizacijo, izpopolnjeno z dvovrstnicami Le Jour décroît.

Snopec teh čuvstveno gorkih izlivov, ki v svoji obliki razodevajo vse moderne meroslovne pridobitve in malce starinsko zabarvan izraz, naj bi našel dostop v vse knjižnice, ki se zanimajo za stike s francosko prosveto.

A. Debeljak.

GLEDALIŠKI PREGLED

Drama. — Fr. Schiller: «Razbojniki». Schillerjeve drame so na skrajni meji idejne tendenčnosti in umetniške nadčasnosti, na meji iluzivnega sveta in resničnega. Prvotna gibala njegovih junakov so etične, politične ali socialne ideje. To so borci za nove življenjske svetove, njih polet je usmerjen v svobodo človekovo, njegovih misli in dejanj. Toda ljub tako nevarni